

ANNE ENGEDAL
REDAKTØR OG PROJEKTLEDER,
FOLKEUNIVERSITETET

LIS JENSEN
PENSIONERET LEKTOR I ENGELSK OG HISTORIE,
SILKEBORG GYMNASIUM

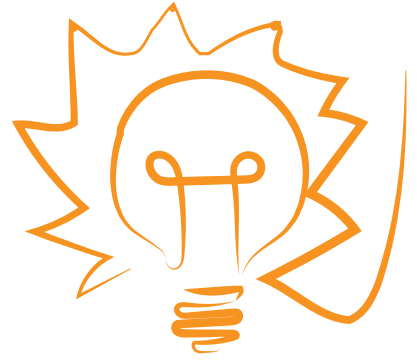
UNGDOMSOPRØR PÅ TVÆRS AF GENERATIONER

FAG: SAMFUNDSFAG OG HISTORIE, FORLØB PÅ 2 UNDERVISNINGSGANGE

Rok og rul-optøjer, amerikanerpiger og trækkerdrengene. Det er blot et udsnit af de beskrivelser, der er blevet kastet efter ungdommen gennem tiden. I dette forløb rejser vi tilbage til ungdommen i 1950'erne, 1960'erne og 1980'erne. I løbet af disse år har flere ungdomsoprør udspillet sig, og særligt kendt er ungdomsoprøret i 1968, der bl.a. førte til nye samlivsformer, frigivelsen af pornoen og studenterdemonstrationer. Men hvordan har ungdommen udviklet sig gennem tiden, hvorfor opstod de forskellige oprør, og ser vi tegn på lignende strømninger i dag? Dette tema forløber over to lektioner. Den første handler om tidligere generationers ungdomsoprør, og den anden omhandler elevernes egen generations oprør.

I lektionen inden forløbet starter:

Klassen deles op i 2x3 grupper (to grupper har samme emne) – 2 om 50'erne, 2 om 60'erne og 2 om 80'ernes ungdomsoprør. Grupperne får forskellig lektie for i forhold til deres tidsperiode:

Gruppen, der arbejder med 1950'erne læser hjemme:

- Artikel: "Et væld af generationer – hvilken er du?" fra Hearts & Minds temamagasin GENERATIONER 2019
- <https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/>
- <https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/li-vet-i-1950erne/>

Gruppen, der arbejder med 1960'erne læser hjemme:

- Artikel: "Et væld af generationer – hvilken er du?" fra Hearts & Minds temamagasin GENERATIONER 2019
- <https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/>
- <https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/ungdomsoproer-og-kulturliv-i-1960erne/>

Gruppen, der arbejder med 1980'erne læser hjemme:

- Artikel: "Et væld af generationer – hvilken er du?" fra Hearts & Minds temamagasin GENERATIONER 2019
- <https://danmarkshistorien.dk/perioder/ef-og-krisetider-1973-1989/>
- <https://danmarkshistorien.dk/perioder/ef-og-krisetider-1973-1989/kulturliv/>

1. lektion: Fars, mors og bedstes generation

Første lektion består af to dele – gruppearbejde og fremlæggelse.

45 min: Gruppearbejde:

- Eleverne sendes ud i grupperne. Hver gruppe får udleveret en kilde, der beskriver periodens ungdomsoprør og et ark med arbejdsspørgsmål. I gruppen skal de arbejde med opgaverne og forberede en fremlæggelse for klassen på baggrund af dem – gerne illustreret med billeder i power point (se kilder på næste side).

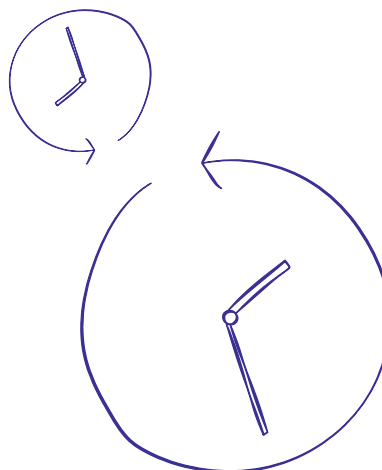
Arbejdsspørgsmål:

- Hvad er de vigtigste karakteristika ved jeres periode?
- Hvad er de vigtigste kendetegn ved jeres generation?
- Lav en kildekritisk analyse af teksten efter sædvanlig opskrift. Kom særligt ind på det følgende:
 - o Hvem udtaler sig i teksten, og hvad er vedkommendes ærinde?
 - o Hvem og hvad gør vedkommende oprør imod?
 - o Hvilke former tager oprøret?
 - o Hvilke værdier giver skribenten udtryk for?
 - o Er oprøret tidsbestemt, eller ville det også være relevant i dag? Kan du genkende nogle af oprørets kritikpunkter i dag?
- Hvordan passer årsagerne til oprøret med den overordnede historie, du har læst om hjemme?
- I hvor høj grad passer tekstens udsagn med det, du har læst om perioden?

Forbered en fremlæggelse om jeres tid og jeres kilde. Illustrer den med billeder.

30 min: Fremlæggelse:

- I lektionens anden del fremlægger en gruppe fra hver periode, så vi i alt får tre fremlæggelser. Træk lod imellem de to grupper, der har arbejdet med hver periode – den ene gruppe fremlægger, og den anden opponerer/tilføjer bagefter.

1. lektion fortsat

Kilder til de 6 grupper:

Kilde til 50'erne: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1957-ungdom-og-laederjakker/>

Kilde til 50'erne: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/farlig-ungdom-film-plakat-1953/>

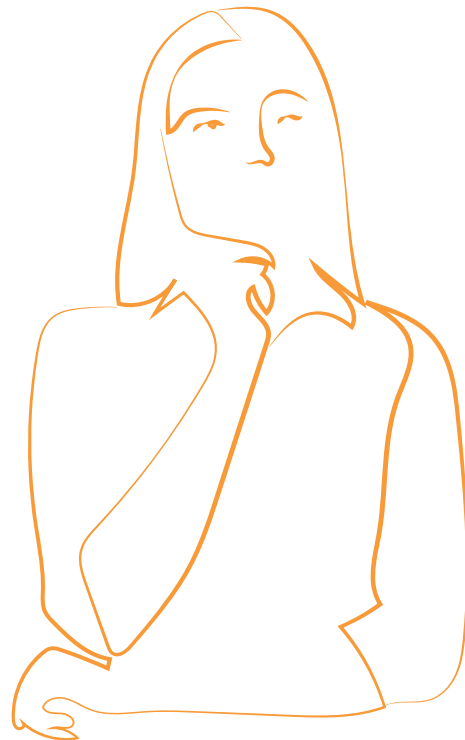
Kilde til 50'erne: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1960-har-ungdommen-for-loese-toejler/>

Kilde til 50'erne: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/ungdom-og-jazz-klubber-i-1950erne/>

Kilde til 60'erne: <https://baggrund.com/2018/05/22/demokrati-eller-studentervaelde/>

Kilde til 60'erne: <https://www.faktalink.dk/ungdomsoproret-1968>

Kilde til 60'erne: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1968-danskeres-holdning-til-studenteroproeret/>

2. lektion: Nutidens ungdomsoprør

I anden lektion bygger vi videre på eksistensen af/manglen på ungdomsoprør i dagens Danmark. Lektionen består af gruppearbejde, fremlæggelse og plenumdiskussion.

45 min: Gruppearbejde:

Eleverne sendes ud i deres gruppe fra den foregående lektion med følgende opgave: Hvilke oprør findes i dag?

- Find på nettet så mange eksempler som muligt på, at unge reagerer mod noget eller gør oprør mod noget i dag. Det kan både være kunstnerisk, politisk, familiemæssigt, bolig-mæssigt, samfundsmæssigt, socialt, kønsmæssigt, naturmæssigt eller noget helt niende.
- Udvælg det oprør, du synes er mest interessant, og find en kilde. Kilden kan både være et videoklip, en artikel, en plakat, en begivenhed, et stykke musik, en tale eller lignende.
- Analyser kilden ud fra de samme spørgsmål, som du analyserede med i sidste lektion:
 - o Hvem står bag kilden, og hvad er vedkommendes ærinde?
 - o Hvem og hvad gør vedkommende oprør imod?
 - o Hvilke former tager oprøret?
 - o Hvilke værdier giver skribenten udtryk for?
 - o Er oprøret tidsbestemt, eller ville det også være relevant i dag? Kan du genkende nogle af oprørets kritikpunkter i dag?
- Forbered et oplæg

30 min: Fremlæggelse:

- I lektionens anden del fremlægger en gruppe fra hver periode, så vi i alt får tre fremlæggelser. Træk lod imellem de to grupper, der har arbejdet med hver periode – den ene gruppe fremlægger, og den anden opponerer/tilføjer bagefter.

